

Sävsjö kommun

Rektorn vid Hofgårdsskolan

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Hofgårdsskolan
i Sävsjö kommun

Tillsyn i Hofgårdsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sävsjö kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Hofgårdsskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 20 november 2012 och den 21 november 2012.

Fakta om skolan

Hofgårdsskola, som ligger i centrala Sävsjö, är en grundskola med cirka 280 elever från årskurs 7 till årskurs 9. De flesta av eleverna kommer från närområdet, men skolan har även elever som åker skolskjuts. Det finns också en särskild undervisningsgrupp på skolan som tar emot elever från hela kommunen. Skolan leds av en rektor som har en biträdande rektor som stöd. Det finns tre arbetslag där varje består av fyra klasser. Varje arbetslag har en arbetslagsledare som också ingår i skolans ledningsgrupp. Arbetslagsledarna har inte något formellt ansvar att leda och utveckla verksamheten på skolan utan fungerar mer som ett bollplank mellan rektorn och de övriga lärarna.

Av Skolverkets nationella statistik över kunskapsresultaten för år 2011 går att utläsa att skolans meritvärde är 199 poäng därav flickor 224 och pojkar 168 poäng. Här framgår även att 75 procent av eleverna i årskurs 9 har uppnått målen i samtliga ämnen därav flickor 83 procent och pojkar 66 procent.

Helhetsbedömning

Hofgårdsskolan ger inte alla elever möjlighet att nå de mål som ska uppnås. Det är särskilt allvarligt att andelen pojkar som når målen i alla ämnen och pojkars meritvärde sett över tid är sjunkande. Elevernas måluppfyllelse behöver rektorn och lärarna noggrant analysera och då särskilt med fokus på den stora diskrepans som finns mellan flickors och pojkars resultat, både sammantaget och vad gäller i enskilda ämnen. Pojkarnas kunskapsresultat har under ett flertal år legat under flickornas kunskapsresultat och det går inte att utesluta att en könsbestämd förväntan i skolan kan ge bättre eller sämre resultat. Det är därför viktigt att skolan förbättrar arbetet med att, utifrån resultatsammanställningar, göra analyser som leder till planering av förbättringsåtgärder. Vid dessa analyser bör ett särskilt fokus riktas mot sådana faktorer som relaterar till hur undervisningen bedrivs samt hur elevernas kunskapsutveckling följs upp och bedöms. Rektor ska vara förtrogen med skolans inre arbete och ska också aktivt delta i det pedagogiska utvecklingsarbetet något som inte sker idag. Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen och rektorn måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sävsjö kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 30 april 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Sävsjö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Lärarna ska ge uttryck för att de stärker elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan.
- Lärarna ska anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.
- Lärarna ska ge elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Av skollagen framgår att utbildningen i skolan syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. I läroplanen framgår att läraren ska stärka elevernas vilja att lära och elevernas tillit till den egna förmågan.

I intervjuer med elever vid Hofgårdsskolan framkommer att deras intresse för ämnet varierar beroende på hur lektionen är upplagd, på vilken lärare som undervisar och att det blir mer intressant om läraren är engagerad och brinner för sitt ämne. Det framkommer även att det finns elever på skolan som inte ber läraren om stöd i skolarbetet eftersom de upplever att läraren har mycket annat arbete att utföra och därför inte hinner hjälpa eleven. Eleverna uppger också att

de som lätt når kunskapskraven inte blir utmanade, i alla ämnen, för att komma längre i sin kunskapsutveckling.

Av Sävsjö kommuns trygghetsenkät år 2011 framgår att endast 52 procent av eleverna, på Hofgårdsskola, i årskurs 8 anser att skolarbetet gör dem nyfikna och att de får lust att lära mer.

I samtalen med lärarna vid Hofgårdsskolan upplever de att det är svårare att motivera pojkarna till högre måluppfyllelse. Lärarna upplever också att pojkarna tar livet mer med en klackspark men att en majoritet så småningom når målen och att pojkarna är nöjda med det. Det framkommer också vid samtalen med lärarna att många av pojkarna planerar att i framtiden arbeta vid småindustrier i Sävsjö kommun och att de därför inte är intresserade av skolarbetet. Oavsett vad eleverna har för framtidsmål ska lärarna ha förväntningar på dem att de vill och kan lära sig.

Vid intervjun med lärarna bekräftas att det finns svårigheter att anpassa undervisningen för de elever som kräver mer utmaningar och stimulans.

Att ge eleverna den stimulans de behöver i sitt lärande är, enligt rektorn, ett väsentligt utvecklingsområde. Lärarna och rektorn uppger i intervjuerna att det inte finns gemensamma strategier på skolan för hur undervisningen bättre kan anpassas till elevernas olika behov och förutsättningar.

Rektorn tillsammans med lärarna behöver se till att stärka elevernas vilja att lära och att deras tillit till den egna förmågan stärks. Lärarna måste också anpassa undervisningen efter elevens behov, förutsättningar, erfarenhet och tänkande.

Rektorn ska även tillsammans med lärarna arbeta för att elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ges ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Författning

1 kap. 4 § skollagen

3 kap. 3 § skollagen

Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning,

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Sävsjö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem.

Motivering

Av skollagen framgår att elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Den närmare utformningen av inflytandet ska anges i samband med planeringen. Eleverna och vårdnadshavarna ska informeras om vad som gäller i fråga om inflytande och samråd. Rektorn ansvarar för att sådan information lämnas. I läroplanen framgår att eleverna successivt ska utöva ett allt större inflytande över sin utbildning och i det inre arbetet på skolan.

I dokumentstudier och intervjuer framkommer att det på Hofgårdsskolan varierar huruvida eleverna ges möjlighet till inflytande över undervisningen och sitt eget lärande. Det framkommer i elevintervjuerna att det finns lärare som redan inför ett nytt arbetsområde har planerat dess innehåll och valt både arbetssätt och arbetsformer utan att eleverna medges något reellt inflytande. I Skolinspektionens personal- och elevenkäter framgår att eleverna inte i större utsträckning ges möjlighet att påverka skolans verksamhet och inte heller att delta och planera hur undervisningen ska genomföras. Lärare och rektorn tillstår, vid intervjuerna, att det varierar hur pass delaktiga eleverna får vara i planeringen av undervisningen. Skolan har inte några gemensamma diskussioner för att få en samsyn i vad inflytande för eleverna innebär och inte heller hur de ska arbeta för att inflytandet ska öka med elevens mognad. Tillsynen visar att rektorn tillsammans med lärarna behöver diskutera vad ett aktivt och reellt inflytande innebär för lärare och elever och utifrån dessa diskussioner ta fram gemensamma åtgärder som stärker elevernas inflytande och hur detta ska öka med elevernas ålder och mognad.

Det är angeläget att rektorn och lärarna säkerställer att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Det ska framgå i planeringen av verksamheten hur utformningen av elevernas inflytande ska utformas. Det ska även framgå att skolan har en tydlig progression för att ge eleverna inflytande utifrån ålder och mognad.

Författning

1 kap. 10 § skollagen

4 kap. 9 § skollagen

4 kap 14 § första stycket skollagen,

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Sävsjö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ha god kunskap om det inre arbetet i skolan och ska verka särskilt för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen.
- Rektorn ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Av skollagen framgår att varje skolenhet ska planera, följa upp och utveckla utbildningen. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter uppfylls. Läroplanen anger att rektorn ansvarar för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen och ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Vid Hofgårdsskolan samlas lärarna på konferenser för att arbeta med skolans utvecklingsområden. Rektorn närvarar sällan vid dessa möten. Lärarna uppfattar att de arbetar olika på skolan med en hel del områden, bland annat elevinflytandet och hur detta ska öka med elevens ålder och mognad. De saknar också en samsyn på hur måluppfyllelsen ska öka och hur de ska inspirera, i synnerhet pojkarna, för att de ska nå högre måluppfyllelse. Rektorn har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Lärarna uppger att de saknar stöd av rektorn i arbetet med att utveckla utbildningen. Undervisningen planeras antingen av ämnesläraren eller i samarbete med annan lärare. De har, över lag, inte några strategier för att följa upp arbetet och därför blir det även svårt att finna utvecklingsområden som är kopplade till elevernas måluppfyllelse i relation till kunskapskraven. Rektorn analyserar till exempel själv anledningen till att flickornas meritvärde är betydligt högre än pojkarnas, men för inte dessa diskussioner tillsammans med lärarna.

Lärarna har, i vissa fall, låga förväntningar på eleverna och i synnerhet på pojkarna vilket kan föra med sig att eleven inte får det stöd som de har rätt till.

Följs inte detta upp och analyseras så finns risken att eleven inte får den stimulans som de har rätt till. Rektorn ska se till att skolenhetens systematiska kvalitetsarbete dokumenteras på ett sådant sätt att det tydligt framgår vilka åtgärder som ska vidtas för att förbättra elevernas måluppfyllelse.

Det är angeläget att rektorn säkerställer att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som omfattar hela skolans verksamhet och som inkluderar planering, uppföljning och utvärdering av utbildningen samt att skolenheten omsätter resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Författning

4 kap. 4, 5 §§ skollagen

Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Viveka Berglund.

På Skolinspektionens vägnar

Maria Kärrman
Enhetschef

Inger Bülow
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).